

MAL1031 IR-REGOLI TAL-KITBA MALTIJA FIL-PRATTIKA 2

FIN : Sagħtejn u nofs

IKKOREĠI S-SILTJET KOLLHA

(100 MARKA)

Int u tikkoreġi, zomm f'moħħok dawn il-punti importanti:

- Dan huwa eżami tar-regoli ortografici. Mela xogħlok hu li tikkoreġi l-iżbalji tal-ortografija biss (mhux l-għażla tal-vokabolarju, is-sintassi, l-istil, eċċ.).
- Ikkoreġi bl-aħmar u b'mod li jingħaraf ċar.
- Tinsix li l-korrezzjoni tiegħek għandha tkun aġġornata mal-aħħar bidliet fl-ortografija, jiġifieri tkun skont id-Deciżjonijiet 1 (Kunsill tal-Malti, 2008).
- Dan l-eżami jiswa bħala 70% tal-marka finali ta' din it-taqsimat-studju. It-30% l-oħra huma l-marki marbutin mas-siltiet li saru matul il-kors.

Silta 1: **Biex tapplika għall-passaport**

*Meta tapplika għall-passaport l-ewwel darba (Persuni **tal**-fuq minn 18-il sena):*

Jekk inti ċittadin Malti, inti **elligibli** għall-passaport Malti. **Jkollok** bżonn li **takwista** l-applikazzjoni **Formola A** mingħand:

- l-**uffiċju** tal-**passaporti**
- l-għases tal-pulizija
- il-kunsilli lokali, jew
- l-aġenziji **ta' l-ivjaġġar**

Timla l-formola tal-applikazzjoni b'mod ċar u preċiż. **Għati** attenzjoni speċjali għad-dati tat-twelid mitluba. Hudha għand rakkomandant. Ir-rakkomandant għandu jkun persuna **profesjonali** (jew qassis) li **ikun** ilu jafek mill-inqas sentejn. Ir-

rakkomandant tiegħek għandu jimla l-parti relevanti tal-formola tal-applikazzjoni kif indikat.

Tirritorna l-formola tal-applikazzjoni l-uffiċċju tagħna billi:

- **Tegħda** personalment l-uffiċċju tagħna. Għandek dejjem iġġib il-karta tal-**identità** miegħek meta tiġi, għax inkella l-applikazzjoni tiegħek ma tiġix aċċettata.
- Neħdulek ir-ritratt (**xbiha bijo-metrika** tal-wiċċ) u l-marki tas-**swaba** fl-uffiċċju tagħna. Dan ir-ritratt ikun stampat fuq il-passaport ġdid tiegħek.

Thallas tariffa ta' €70 meta tissottometti l-applikazzjoni. Naċċettaw hlas bi flus kontanti, b'ċekk u bil-**cards** tal-banek kollha ewlenin (permezz tal-magni EPOS). Peress li għandek tiġi personalment biex **tittieħidlek xbiha** bijometrika tal-wiċċ permezz tal-**magni** tar-ritratti speċjali tagħna u l-marki tas-swaba', applikazzjonijiet bil-posta ma **jistawx** jiġu aċċettati.

Għandek tiġbor personalment il-passaport tiegħek wara **erba' t'ijiem** ta' xogħol. Jekk il-formola tal-applikazzjoni ma tkunx mimlija sew, nikkuntattjawk għal xi informazzjoni li tkun nieqsa. F'dawn il-każi l-applikazzjoni tiegħek tista' tieħu żmien itwal biex tiġi **proċċessata**. Tkun mitlub li turi l-karta tal-identità tiegħek meta tiġi biex tiġbor il-passaport tiegħek.

Jekk ikollok bżonn, aħna **nofru** servizz fl-istess ġurnata. Dan is-servizz hu offrut għall-prezz ta' €120, hi x'inh i l-**eta** tal-applikant. Ejja l-**Uffiċċju** tagħna u gib miegħek il-formola tal-applikazzjoni mimlija kif indikat hawn fuq. Jekk l-informazzjoni rilevanti tkun kollha korretta, aħna nilqgħu t-talba tiegħek f'erba' **sieġhat**. Jekk tiġi qabel l-10.00 ta' **fil-ghodu** nhar ta' Tnejn, nhar ta' Tlieta, nhar ta' Hamis jew nhar ta' Ġimgħa, tkun tista' tiġbor il-passaport urġenti tiegħek **dak inhar** stess. Jekk tiġi nhar t'Erbgħa qabel l-14.00, tkun tista' wkoll tiġbor il-passaport tiegħek dakinhar stess. Dan **japlika** biss **sa kemm** il-passaport **ma'** jkunx mitluf/misruq jew jekk il-passaport ta' qabel ma kienx maħruġ għal perjodu limitat ta' żmien. Fis-sieġat l-oħra tal-uffiċċju u nhar ta' Sibt, passaporti **urġenti** jinħarġu wara l-ġurnata ta' xogħol li jmiss.

*Meta tapplika għal passaport ġdid **għal**-ewwel darba (Persuni taħt it-18-il sena):*

- Minuri taħt it-18-il sena għandu jkollhom passaport personali **tagħhom**.
- Minuri bejn is-16 u t-18 il-sena jkollhom passaport validu għal 10 snin; ikun validu għal 5 snin jekk huma bejn l-10 u l-15 **il**-sena u validu għal sentejn jekk għadhom taħt l-10 **snien**.

Meta tapplika għall-passaport **ta'** t-tifel/tifla tiegħek, jekk **jgħoġbok**, imla l-formola tal-applikazzjoni, u żgura ruħek li d-**dettallji** li timla huma korretti. Hu meħtieġ li ż-żewġ ġenituri jagħtu l-kunsens tagħhom billi **jiffirmaw** l-applikazzjoni fil-**presenza** tar-rakkomandant f'Sezzjoni 7. Ir-rakkomandant, **minn barra** Sezzjoni 7, għandu jiffirma Sezzjoni 8 tal-formola tal-applikazzjoni u ritratt wieħed ta' daqs

40mm x 30mm tat-tifel/tifla tiegħek. Dawn is-sezzjonijiet għandhom jimtlew għall-minuri kollha taħt it-18-il sena. Ejja l-uffiċċju tagħna flimkien mat-tifel/tifla tiegħek jekk hu/hi għandu/ha 6 snin jew aktar.

Jekk jogħġbok **gieb** miegħek:

- il-formola tal-applikazzjoni mimlija u **iffirmata** miż-żewġ genituri
- il-karta tal-identità taż-żewġ genituri
- żewġ **ritratti** identiċi bil-kulur tat-tifel/tifla tiegħek meħudin reċenti fuq **sfont** abjad (wieħed minnhom għandu jkun iffirmit mir-rakkomandant)
- il-passaport, jekk hu l-**kas**, li fih kien hemm inkluz/a **it**-tifel/tifla tiegħek biex jitneħħa/titneħħa minn dak il-passaport
- il-passaport, jekk hu l-**kas**, tat-tifel/tifla tiegħek jekk hu/hi kien **diga inħarigħu**/inħarigħha dokument tal-ivvjaġġar

Jekk it-tifel/tifla tiegħek għandu/ha iktar minn 14-il sena u għandu/għandha karta tal-identità valida, **mħux** meħtieġ li **gib** ritratti ffirmati. Ir-ritratt tiegħu/tagħha (xbieha bijometrika tal-wiċċ) jittieħed fl-uffiċċju tagħna. Dawk **il**-fuq minn 12-il sena **iridu** jitteħdulhom ukoll il-marki tas-**swaba'** meta japplikaw għall-passaport. Jekk it-tifel/tifla tiegħek għandu/ha 16-il sena jew iktar tħallas €70 **bħalha tariffa** tal-applikazzjoni, €35 jekk l-età hi bejn l-10 u l-15-il sena u €14 jekk l-**eta'** hi taħt l-10 snin. Jekk tenhtiegħ il-passaport tiegħek urgenti, tħallas €120 (kull età) u tkun tista' tiġbor il-passaport wara **erbgħa** sigħat.

Jekk il-passaport mhux meħtieġ urġenti, tkun tista' tiġbor il-passaport tat-tifel/tifla tiegħek mill-uffiċċju tagħna wara erbat ijiem ta' xogħol, **sa kemm** ahna ma kellniex **għal fejn nikkuntattjawk minnhabba x'**informazzjoni nieqsa. Meta tiġi l-uffiċċju tagħna, dejjem ġib miegħek il-karta **ta' l**-identità tiegħek.

Meta tissottometti applikazzjoni urġenti:

L-uffiċċju tagħna jipprovdi wkoll servizz ta' **emergenza** fuq bażi ta' 24 siegħa. F'dawn il-każijiet, wiehed għandu jikkuntattja l-**Awtoritajiet** tal-**Immigrazzjoni** fl-Ajruport Internazzjonali ta' Malta fuq in-numru 2122 2941. Il-ħlas għal dan is-servizz huwa ta' €165, kull età.

*Dokument ta' **Urgenza**:*

Dan huwa dokument li jista' **jintuża' minnflok passaport** u huwa validu biss għall-vjaġġ biex toħroġ barra minn Malta. Jinħareġ lil ċittadini Maltin għall-ħlas ta' €8. Ikun meħtieġ li tiġi l-uffiċċju tagħna u l-għada jinħariġlek dan id-dokument. Dan id-dokument jinħareġ biss f'ċirkustanzi **specjali**.

*Dokument ta' **Identità**:*

Jekk inti barrani u għandek bżonn passaport ġdid sakemm qiegħed Malta u la hemm ambaxxata, kummissjoni għolja jew konslu li **jirappreżenta** l-pajjiż tiegħek, l-uffiċċju tagħna joħroġ dokument li jkun jista' jintuża minflok passaport regolari għall-vjaġġ tiegħek lura f'pajjiżek. Dan is-servizz hu **mgħoti** għall-ħlas ta' €8.

Ikollna bżonn id-dettalji tat-titjira tiegħek, inklużi d-data **w il**-hin tat-tluq u d-destinazzjoni tiegħek. Jekk jogħġbok imxi fuq l-istruzzjonijiet 1 u 2, dwar “Meta wieħed japplika għall-passaport l-ewwel darba” (Persuni ta’ **’l** fuq minn 18-il sena) u ejja personalment l-uffiċċju tagħna. Jekk il-passaport tiegħek intilef, insteraq jew ġie distrutt, għandek tagħmel rapport fl-għassa tal-pulizija u **igġibu** miegħek. Jinħariġlek dokument ta’ identità **fiż**-żmien jumejn.

*Biex **igġeddet** il-passaport tiegħek (Persuni **’il** fuq minn 18-il sena):*

Il-passaport tiegħek jiskadi kull 10 snin (jekk ma jkunx hemm **restrizzjonijiet**). Jekk jogħġbok kun **sgur** li **il-passaport** tiegħek ma jkunx skada qabel ma **tivjaġġa**. Biex igġedded il-passaport tiegħek **jkun** meħtieġ li takkwista l-formola tal-applikazzjoni relevanti. Ġib il-formola tal-applikazzjoni flimkien mal-karta tal-identità u l-passaport li għandek bħalissa. **Mhemmx** bżonn il-firma tar-**rakkomnadt** fuq l-applikazzjoni.

(Adattata minn <http://www.passaporti.gov.mt/Page.aspx?pageid=492&lid=2>)

Silta 2 **It-Tfulija fid-dar ta’ Triq San Piju X**

Ighidu li kienet xitwa **qalilha** dik tal-1947. Kien għamel hafna maltemp u saħansitra niżlet **’il** borra, u waqt li l-majjistra kienet qed taħsilni kienet **faqqet** sajjetta u mar id-dawl ta’ kullimkien. **Kulmeta** z-zija Nena kienet issemmi dan l-episodju kienet tikxef l-abjad t’għajnejha kollu qisha se tirrakkonta t-tmiem ta’ **traċedja** Griega. Qatt ma stajt nifhem

għalfejn kienu għamlu dak l-għageb kollu. Forsi hasbu li s-sajjetta kienet laqtet il-banju u li meta jiġi d-dawl se jsibu li għandhom f'idejhom tarbija **imbaskta donna** statwa ta' Pompej; jew forsi **mmaġinaw** li kont se **negherqilhom** go sitt pulzieri ilma; jew inkella meta semgħuni nħangar (għax ma naħsibx li bqajt lura) hasbuni qed nibza' mid-dlam. Insew li kont **qattgħajt disgħa** xhur shaħ fid-dlam mingħajr l-iċken tgergira.

Għamduni s-Sibt 20 tax-**xagħar** u l-parrinijiet kienu l-uniċi żewġ nanniet li kien fadal ħajjin; in-nanna Mananni omm ommi, u n-nannu Ċensu missier missieri. In-nanna **tagħtni** l-isem ta' żewġha: Frangisku, u n-nannu **tagħni** Anthony, għal Sant' Antnin li tant kien devot tiegħu ... u forsi **ukoll** għal dak **huħ** li kien miet tarbija. (**Filfatt** in-nannu Ċensu miet proprju nhar il-festa ta' Sant' Antnin għaxar snin wara.) Imma meta ġew għal ismi ħabtu se jinqualgħu l-problemi. Dan l-isem Trevor minn fejn sabuh fi tmiem l-1947?

Meta kienu l-Eġittu, ommi u missieri ltaqgħu mal-**kopja** Millie u Trevor Meadows. Hija kienet Maltija u huwa Inġliż, pilota fl-RAF. Kienu saru ħbieb kbar u ommi kienet tghidilna li qatt ma rat ġentlom akbar mis-Sur Meadows. Missieri kien **ighid** li d-definizzjoni ta' *English gentleman* hija faċli: *Mr Trevor Meadows*. Sfortunatament is-Sur Meadows miet fil-gwerra waqt l-azzjoni, u meta sentejn wara tfaċċajt jien xtaqu li jsemmuni **għalieh**. Imma ommi bdiet titħasseb ... tghid kien hemm qaddis b'dak l-isem? Missieri kien qalilha li jekk **mhemmx** San Trevor ma jimpurtax, forsi dan binhom se jkun l-ewwel wieħed. Ma setax ha falzastikka akbar minn dik! In-nannu Ċensu kien beda jfittex biex jara jekk kienx jeżisti qaddis b'dak l-isem u wara riċerka estensiva, **solennement** iddikjara li dan kien qaddis li **jesisti** tassew. Imma kif se jikkonvinċu **lil** Arcipriet Brincat? Għalhekk iddeċidew li ismi jkun Trevor-Joseph u li, jekk lanqas dan

ma **jaghddi** mill-għarbiel tal-arċipriet, **jsemmuni** Noel. Ommi kienet tgħid li meta missieri u l-**parrinijiet** ġew lura mill-knisja (għax hi kienet **ghada** fis-sodda) l-ewwel haġa li staqsiet lil missieri kienet, “X’jismu t-tifel?”

Issa hawn nixtieq ngħid li qabel **ma’** ktibt dan kollu, **fettili** nfittex fuq l-internet biex nara jekk dan San Trevor jeżistix tassew. Telgħu diversi links, imma l’**ebda** waħda ma kellha x’taqsam ma’ qaddisin. L-aktar waħda interessanti li sibt kienet: *St Trevor: patron saint of cufflinks!!!*

Sama’ għamilt l-eżamijiet tal-livell ordinarju bqajt ingib ismi sħiħ: Trevor-Joseph Zahra, iżda peress li **kullhadd** kien jafni biss bhala Trevor, **iddeċiedejt** li **nwaqqa** t-tieni biċċa ... b’apoloġija kbira lil San Ġużepp.

Ommi tgħid li tkellimt kmieni. “Kont għadek bilkemm tlaqt timxi u kont **diġa’** tpaċpaċ daqs xih!”

Darba meta kont għadni tad-dirgħajn, ħaduni hdejn iz-zija s-soru fl-Istitut ta’ Ġesù **Nazzarenu**. Kien hemm soru li kienet toqgħod tinkini apposta biex tarani npaċpaċ. Jien xejn ma kelli grazzja magħha għax meta **narha** tiskanta u tagħmel għaġeb għal kull kelma li ngħid kont nistħajjlha fidila. Niftakarni fuq dirgħajn ommi, **nhares** lura minn fuq spallitha waqt li dis-soru tkellimni minn wara dahar ommi.

Qaltli, “La tikber imissek issir qassis u jiena **nibda’** niġi nqerr għandek.”

“Iva,” kont pront wegibtha, “u **bhalha** penitenza nagħtik taħsel dan il-**kuridur kollhu!**”

(Adattata minn *Il-Ġenn li Jzommni f’Sikti* – Trevor Żahra)

Silta 3: **Is-sewqan taht l-effett tad-drogi fl-Ewropa**

Ħafna mill-inċidenti u l-imwiet li jiġru fit-toroq Ewropej huma kkawżati minn sewwieqa li l-**imgieba** tagħhom tkun **indagħġfa** minn xi sustanza psikoattiva. L-alkoħol waħdu huwa stmat li huwa responsabbli għal madwar 10,000 **vitma** fis-sena kawża ta' inċidenti tat-traffiku fl-Unjoni Ewropea, kwart **ta'** l-imwiet tal-inċidenti tat-traffiku kollha. Ma jeżistux ċifri komparabbli disponibbli għal inċidenti tat-traffiku relatati mad-drogi u medicini **psiko-attivi**, għalkemm dawn kienu **qiegħdin** jirċievu attenzjoni akbar matul dawn l-aħħar għaxar snin. L-istudji fuq l-effetti ta' sustanzi psikoattivi fuq il-prestazzjoni waqt is-sewqan **jissuġerixxu** li, filwaqt li kemm id-drogi u kemm sustanzi terapewtiċi jistgħu **jaffetwaw** is-sewqan, l-effetti u l-firxa tagħhom **jistaw** jvarjaw bil-kbir minn sustanza għal oħra. L-aħħar riċerka tissuggerixxi **lill-kannabis** tista' tnaqqas il-**kapaċita** tas-sewqan. L-informazzjoni fuq drogi stimulanti bħall-kokaina, l-amfetamini u l-ekstasi hija aktar **imħalta**, iżda tissuggerixxi li dozi qawwijin huma **assoċċjati ma** tnaqqis fil-kapaċitajiet. **Ma' dan kollu**, kejl tal-ħsara li tagħmel kull droga, simili għall-konċentrazzjoni ta' alkoħol fid-demm, għadu mhux possibbli.

Il-kwistjoni kkumplikata ta' sewqan taht l-effett tad-drogi bħalissa **qegħda** tkun investigata minn DRUID, proġett importanti tal-UE li beda fl-2006 u li sejjer jibqa' għaddej sal-2010. DRUID għandu l-għan li jipprovdi bażi solida fuq livell tal-

UE għal regolamenti **armonizzati** għas-sewqan taħt l-effett tal-**alkoħoll**, drogi u mediċini.

*Ħarsa **generali** lejn il-kwistjonijiet ewlenin*

1. Rapporti ta' **nċidenti** ta' sewqan taħt l-effett tad-drogi spiss jirċievu ħafna attenzjoni mill-midja. Iżda ftit pajjiżi għandhom għad-**disposizzjoni** tagħhom statistika li tista' toqgħod fuqha dwar il-prevalenza tas-sewqan taħt l-effett tad-drogi.
2. Abbażi tad-dejta disponibbli huwa diffiċli li tinkiseb evidenza xjentifikament soda dwar l-effetti fuq l-imġiba, il-prevalenza u r-**riksju** tal-inċidenti. Il-parti l-kbira tal-istudji għandhom kampjuni żgħar u spiss ikun diffiċli li wieħed **jigeneralizza** mir-riżultati tagħhom.
3. **Minnhabba** li tirrifletti d-dibattitu xjentifiku fuq l-effetti eżatti tas-sustanzi, id-definizzjoni ġuridika tar-**rejat** tas-sewqan taħt l-effett tad-drogi hija differenti minn Stat Membru tal-UE għal ieħor.
4. Diversi mediċini psikoattivi, li **jistaw ikunu** preskritti u jittieħdu legalment jew mhux legalment, jistgħu **inaqqsu l-kapaċtajiet** tas-sewqan.
5. Fil-preżent, il-pulizija **qegħda** ssib diffikultà konsiderevoli sabiex **tidentifika** b'mod **preċis** u malajr is-sewqan taħt l-effett tad-droga meta twaqqaf lil xi ħadd fit-triq.

6. L-effikaċja ta' kampanji ta' **nformazzjoni** għall-prevenzjoni ta' sewqan taħt l-effett tad-drogi hija incerta. Id-destinatarji ewlenin jistgħu ma jkunux qegħdin jisingħu l-messaġġ, jew jistgħu jkunu qegħdin **jinjorawh**.

F'bosta Stati Ewropej il-kobor tal-fenomeni ma jiġix studjati. L-istudji fuq il-prevalenza tad-drogi fost is-sewwieqa **ppublikati** bejn l-1999 u l-2007 jipprovdu dejta għal 13-il pajjiż biss mis-27 Stat Membru tal-UE u n-Norveġja. L-istħarriġ li sar fuq kampjuni tas-sewwieqa fit-toroq, li jistgħu jagħtu stampa **rapreżentattiva** tal-popolazzjoni kollha tas-sewwieqa, huma disponibbli fi **tlett** Stati Membri **ta' l-**UE u n-Norveġja. Stħarriġ ieħor jipprovdi dejta fuq l-użu tad-drogi fost **sotto-gruppi** speċifiċi ta' sewwieqa. Filwaqt li **x'uħud** mill-istudji kkunsidraw biss sewwieqa **nvoluti** f'incidenti fatali, oħrajn iffukaw fuq kampjuni ta' gruppi ta' sewwieqa **mweġġajn**, sewwieqa maqtula, sewwieqa involuti f'incidenti, u sewwieqa suspettati li kienu qegħdin isuqu taħt l-effett tal-alkoħol jew tad-drogi. Madankollu, ir-riżultati ta' dawn id-diversi studji **m'humex** xjentifikament komparabbli.

B'mod ġenerali, il-kannabis hija l-aktar sustanza **lleċita** komuni. B'mod ġenerali, l-evidenza tippona lejn prevalenzi ħafna **għola** kemm ta' drogi u kemm ta' drogi preskritti, spiss **mħalltin** mal-**alkohol**, fost sewwieqa involuti f'incidenti jew issuspettati li kienu qegħdin isuqu taħt l-effett tad-drogi jew tal-alkoħol. L-iskarsezza ġenerali ta' informazzjoni għadha hemm **minnkejja** rakkomandazzjoni li saret **f'l-**2002 mill-grupp ta' ħidma espert tal-Kummissjoni Ewropea fuq id-drogi,

il-mediċini u s-sewqan **lis**-sewwieqa kollha **nvoluti** f'incident fatali għandhom jiġu ttestjati **għal**-użu tal-alkoħol u tad-droga.

Mill-1999 **l**-hawn saru aktar minn 30 studju fl-Ewropa kollha fuq il-prevalenza ta' drogi fost is-sewwieqa. Madankollu, dawn l-istudji **wżaw** diversi **metodi** u kampjuni ta' gruppi differenti ta' sewwieqa, li **jgħamluha** diffiċli li wieħed jasal għal konklużjonijiet ġenerali. In-numru ta' persuni li ttieħdu bħala kampjuni varja minn inqas minn 50 għal aktar minn 10,000, b'aktar minn terz tal-istudji jirrappurtaw fuq inqas minn 500 individwu. Il-leġiżlazzjoni jew il-politiki nazzjonali **jistaw** jillimitaw ukoll il-firxa u l-komparabilità ta' studji ta' prevalenza. **Per eżempju**, f'bosta pajjiżi testijiet **għall-għarrieda** fit-triq għad-drogi mhumiex permessi. F'ċerti pajjiżi jsiru biss testijiet għal drogi, u l-prevalenza ta' mediċini psikoattivi ma tistax tkun aċċertata.

F'ċerti każijiet, riżultat **posittiv** ta' sewwieq għat-test tal-alkoħol jista' **jwaqqa** l-ħtieġa ta' ttestjar għad-drogi, bil-limitazzjonijiet ta' riżorsi u rekwiżiti ta' prosekuzzjoni jieħdu **priorità** fuq kwalunkwe ħtieġa ta' ġbir komprensiv ta' dejta. Dan hu l-każ fid-Danimarka, fl-Estonja, fl-Irlanda u fil-Portugall. **Lis**-studju Franciż SAM, wieħed mill-aktar studji estensivi f'dawn l-aħħar snin fuq dan is-suġġett, seta' jsir bis-saħħa ta' bidla fil-Kodiċi tat-Triq nazzjonali li **tobliga** lill-pulizija f'ċirkustanzi determinati, li tittestja **li s**-sewwieqa kollha għad-drogi.

Bl-għajjuna tal-EMCDDA u tad-Direttorat Ġenerali għat-Trasport tal-Kummissjoni **Ewropeja**, **tfaslet** gwida internazzjonali ġdida għall-

istandardizzazzjoni ta' **disinnji** tal-istudji. Din **tqies** id-differenzi bejn leġiżlazzjoni u l-politiki ta' ttestjar tal-pajjiżi, u tipprovdi **l-fuq** minn mitt rakkomandazzjoni maqsumin f'oqsma sekondarji ta' mġiba, epidemjoloġija u tossikoloġija.

Ħafna mill-pajjiżi Ewropej jieħdu approċċ wieħed minn tnejn għad-definizzjoni tar-**reġat** ta' sewqan taħt l-effett tad-drogi. Ħdax **il-pajjiż jippenaliżżaw** biss sewqan **b'kapacitajiet imnaqsa**, kemm jekk ikun ikkawżat minn drogi u kemm jekk minn mediċini. Pajjiżi oħrajn adottaw politika ta' "tolleranza żero" billi **jippenalizaw** kull sewqan wara t-teħid ta' drogi. **F'sebgħa** pajjiżi, dawn iż-żewġ approċċi huma **magħqqdin** f'reazzjoni maqsuma fi stadji għal **minn** jikser il-liġi b'sewqan taħt l-effett tad-drogi.

Xi **uħud** mill-pajjiżi li għandhom "tolleranza żero" ma jagħmlux distinzjoni bejn mediċini psikoattivi u drogi, **fil-waqt** li oħrajn jagħmlu. Fil-Finlandja u fl-**Isvezja** għaddew liġijiet godda ta' tolleranza żero għal drogi wara l-esperjenza li r-reat ta' sewqat b'kapacitajiet imnaqsa huwa diffiċi ħafna li tingħata prova tiegħu. F'Ċipru, din il-problema hija **indirizzatha** bil-prosekuzzjoni ta' sewwieqa bħal dawn għall-konsum illegali ta' drogi. Madankollu, il-Belġju u **ir-Renju Unit** jipprojbixxu b'mod speċifiku l-użu ta' riżultat ta' test għas-sewqan taħt l-effett tad-drogi bħala prova għal **kwalunkwè** reat ieħor.

(Adattata minn: *Gabra fil-qosor taċ-Ċentru Ewropew ta' Monitoraġġ dwar id-Drogi u d-Dipendenza fuq id-Drogi*)